

Załącznik nr 1 do Informacji

**Program Wspierania Rodziny
dla Miasta Pabianic
na lata 2025-2027**

I .Wstęp.....	2
II. Podstawy prawne.....	2
III. Adresaci.....	3
IV. Diagnoza.....	3
1. Demografia.....	3
2. Infrastruktura mieszkaniowa.....	4
3. Bezrobocie.....	5
4. Opieka nad dzieckiem w wieku do lat 3.....	6
5. Edukacja dzieci i młodzieży.....	7
6. Pomoc społeczna.....	8
V. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej w zakresie wspierania rodziny...	16
1. Wydział Pomocy Środowiskowej.....	16
2. Wydział Profilaktyki i Wspierania Rodziny.....	17
3. Placówka Wsparcia Dziennego „JUNIOR”	19
4. Wydział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacji.....	19
VI. Wnioski.....	20
VII. Analiza SWOT.....	20
VIII. Cele programu.....	22
IX. Realizatorzy i partnerzy programu.....	37
X. Koordynator.....	37
XI. Czas realizacji programu.....	37
XII. Finansowanie.....	37
XIII. Monitoring i ewaluacja programu.....	38
XIV. Spis tabel.....	39

I. WSTĘP

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027, zwany dalej Programem, jest integralną częścią Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Pabianicach. Stanowi on realizację postanowień ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, zwanej dalej Ustawą.

Głównym celem programu jest rozwiązywanie problemów związanych z negatywnymi zjawiskami wynikającymi z trudności, które mają wpływ na zaburzenia w opiece i wychowaniu dzieci, rozwój działań profilaktycznych, zwiększenie świadomości społecznej w tych obszarach, a także przeciwdziałanie powstawaniu problemów oraz eliminowanie ich skutków. Istotnym elementem jest także rozwijanie i utrwalanie dobrych praktyk we współpracy pomiędzy instytucjami zaangażowanymi w realizację zadań. Program jest opracowany na podstawie Ustawy, a doświadczenia z poprzednich edycji pozwalają na skuteczniejszą implementację działań.

Model rodziny ulega ewolucji. Coraz więcej osób decyduje się na życie w związkach nieformalnych, rośnie liczba rodzin niepełnych oraz zrekonstruowanych. Zmiany te wpływają na wartości przekazywane dzieciom.

Rodziny stają w obliczu wielu problemów m.in. opiekuńczo-wychowawczych, niepełnosprawności, akceptacji nowego partnera rodzica, uzależnienia (od środków psychoaktywnych, behawioralne) oraz przemoc. Problemy te mają istotny wpływ na funkcjonowanie rodziny, która może potrzebować pomocy. Działania podejmowane na rzecz wspierania rodzin powinny uwzględniać rodzinę jako system, być odpowiednio skoordynowane oraz uwzględniać prawo do zachowania tożsamości.

II. PODSTAWY PRAWNE

Zadania realizowane w ramach Programu są spójne z kierunkami działań przyjętymi w następujących aktach prawnych:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997;
2. ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
3. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
4. ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
5. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej;
6. ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
7. ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
8. ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
9. ustawa z dnia 11 lutego 2016 roku o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
10. ustawa z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny;
11. ustawa z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;

12. ustawa z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;

13. ustawa z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Program skorelowany jest ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Pabianic, Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej dla Miasta Pabianic, Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Pabianic.

III. ADRESACI

Program skierowany jest do rodzin z terenu miasta Pabianic, ze szczególnym uwzględnieniem tych, które borykają się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Dotyczy to zarówno rodzin, w których wychowują się dzieci, jak i tych, z których dzieci zostały umieszczone czasowo w pieczy zastępczej. Dla celów Programu przyjęto definicję rodziny zgodnie z art. 6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej - „rodzina to osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”.

IV. DIAGNOZA

Miasto Pabianice położone jest w centrum województwa łódzkiego. Jego powierzchnia wynosi 33 km². Na koniec 2023 roku było 56.969 mieszkańców.

1. Demografia

Analiza danych demograficznych z lat 2021-2023 pozwala zauważyć niewielkie spadki wskaźników demograficznych. W 2023 roku Pabianice zamieszkiwało 56.969 osób, w tym 31.190 kobiet i 25.779 mężczyzn, a w 2021 roku 59.297 osób, w tym 32.322 kobiet i 26.975 mężczyzn.

Tabela 1. Liczba kobiet przebywających w Pabianicach czasowo i na stałe z podziałem na wiek.

Liczba kobiet			
wiek	2021	2022	2023
0-17	4.520	4.426	4.280
18-60	16.251	15.813	15.448
61 i więcej	11.551	11.473	11.462
ogółem	32.322	31.712	31.190

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Pabianicach z lat 2021; 2022; 2023.

Tabela 2. Liczba mężczyzn przebywających w Pabianicach czasowo i na stałe z podziałem na wiek.

Liczba mężczyzn			
Wiek	2021	2022	2023
0-17	4.772	4.599	4.439
18-65	17.305	16.688	16.272
66 i więcej	4.898	5.011	5.068
ogółem	26.975	26.298	25.779

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Pabianicach z lat 2021; 2022; 2023.

W Pabianicach w 2023 roku liczba dzieci i młodzieży w wieku od 0 do 17 lat wyniosła 8.719, co stanowi 15,3% ogółu mieszkańców. W 2022 roku liczba ta wynosiła 9.025 (15,6%), a w 2021 roku 9.292, co stanowiło 15,7% ogółu ludności.

Wśród mieszkańców Pabianic w 2023 roku liczba kobiet w wieku emerytalnym osiągnęła 11.462, co stanowiło 20% całej populacji. W 2022 roku było to 11.473 (19,8%), a w 2021 roku 11.551 kobiet, co stanowiło 19,5% ogółu mieszkańców.

Patrząc na liczbę ludności w wieku produkcyjnym porównując rok 2021 do roku 2023 możemy zauważyć, że liczba kobiet w wieku produkcyjnym z liczby 16.251 w 2021 roku spadła do liczby 15.448 kobiet.

W przypadku mężczyzn odnotowano spadek z liczby 17.305 w 2021 roku do 16.272 w 2023 roku.

2. Infrastruktura mieszkaniowa

W 2023 roku w zasobach miasta Pabianic znajdowały się 3.624 mieszkania komunalne. W ostatnich latach maleje liczba wniosków o mieszkania z zasobów gminy. W 2023 roku złożono 266 wniosków, podczas gdy w 2021 roku było ich 288.

Widoczny jest spadek wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego. W 2021 roku odnotowano 219 wyroków, w 2022 roku 157, a w 2023 roku 78 wyroków.

Osoby posiadające tytuł prawny do lokalu i spełniające kryteria określone w ustawie o dodatkach mieszkaniowych mogły korzystać z tej formy wsparcia. W 2021 roku wypłacono dodatki mieszkaniowe dla 462 rodzin, w 2022 roku dla 532 rodzin, a w 2023 roku dla 487 rodzin.

W zakresie dodatków energetycznych, w 2021 roku wsparcie otrzymało 237 rodzin, w 2022 roku tylko 50 rodzin, natomiast w 2023 roku ta forma pomocy nie była już realizowana. Została zawieszona na rok 2023 zgodnie z ustawą, która weszła w życie dnia 15.12.2022 r. o szczególnej ochronie niektórych odbiorców paliw gazowych.

Tabela 3. Sytuacja mieszkaniowa w Pabianicach.

	2021	2022	2023
Liczba mieszkań komunalnych	3.836	3.701	3.624
Liczba wniosków złożonych o mieszkania z zasobów gminy	288	281	266
Liczba mieszkań socjalnych	75	60	80
Liczba oczekujących na mieszkania socjalne	155	125	98
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	219	157	78
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	462	532	487
Liczba rodzin korzystających z dodatku energetycznego	237	50	-

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z „Ocena zasobów pomocy społecznej” za lata 2021; 2022; 2023.

Zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków mieszkaniowych jest niezwykle ważnym elementem w kontekście ich prawidłowego funkcjonowania. Wpływają na poprawę poczucie bezpieczeństwa ich członków oraz na relacje pomiędzy nimi.

3. Bezrobocie

Analiza rynku pracy i bezrobocia w Pabianicach w latach 2021-2023 pokazuje, że bezrobocie nie ma charakteru stałego. Z danych Powiatowego Urzędu Pracy wynika, że w 2023 roku liczba bezrobotnych wynosiła 1.586 osób, w 2022 roku 1.693, a w 2021 roku 1.871 co wskazuje na 15,2% spadek liczby osób bezrobotnych porównując rok 2021 do 2023 roku.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych w Pabianicach.

Liczba osób bezrobotnych			
	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	1.871	1.693	1.586
w tym kobiety	929	797	767
Długotrwale bezrobotni	983	920	767
Posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r.ż.	298	274	245
Posiadające dziecko z niepełnosprawnością do 18 r.ż.	11	10	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Pabianicach (www.puppabianice.pl)

W 2021 roku 52,5% osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy było długotrwale bezrobotnych, czyli zarejestrowanych dłużej niż 12 miesięcy. Wśród bezrobotnych wyróżniono grupę osób z co najmniej jednym dzieckiem do 6 roku życia, która stanowiła 16% ogółu zarejestrowanych, oraz osoby mające dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, które stanowiły 0,6%.

W 2022 roku liczba bezrobotnych spadła do 1.693 osób, a liczba długotrwale bezrobotnych wynosiła 920. Udział osób z co najmniej jednym dzieckiem do 6. roku życia wzrósł do 16,2%, podczas gdy liczba osób mających dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia pozostała na poziomie 0,6%.

W 2023 roku liczba długotrwale bezrobotnych wynosiła 48% ogółu bezrobotnych, a osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia stanowiły 15,4%. Udział osób z dzieckiem niepełnosprawnym do 18 roku życia wynosił 0,6%.

4. Opieka nad dzieckiem w wieku do lat 3

Opieka nad dzieckiem w wieku do lat 3 może być świadczona w formie żłobka, klubu dziecięcego, przez dziennego opiekuna lub nianię. W latach 2021-2023 infrastruktura zapewniająca opiekę w formie żłobków i klubów dziecięcych poprawiła się w porównaniu do okresu 2018-2020.

Tabela 5. Liczba żłobków w Pabianicach.

	2021	2022	2023
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce)	8	8	8
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce)	412	399	399
Liczba brakujących miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce)	79	30	55

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych z „Ocena zasobów pomocy społecznej”

W 2021 roku na terenie Pabianic funkcjonowało 8 placówek (żłobków, klubów dziecięcych), które zapewniały opiekę dla 412 dzieci. W 2022 roku liczba placówek pozostała na tym samym poziomie. Liczba dzieci objętych opieką spadła do 399, tj. spadek o 3% w porównaniu do roku 2021. W 2022 liczba oczekujących na miejsce w żłobku zmalała w porównaniu do roku 2021 r.

Od 01.10.2024 roku rozpoczęto realizację programu rządowego, skierowanego do rodziców „Aktywnie w żłobku”. Świadczenie jest przyznawane na dziecko, które uczęszcza do żłobka bądź klubu dziecięcego. Świadczenie przysługuje bez względu na dochód w rodzinie w wysokości do 1.500 zł miesięcznie na dziecko lub do 1.900 zł jeżeli dziecko ma orzeczenie o niepełnosprawności z odpowiednimi wskazaniem, ale nie więcej niż kwota opłaty za pobyt dziecka w żłobku, klubie dziecięcym lub u dziennego opiekuna. Świadczenie przysługuje do końca roku szkolnego, w którym dziecko skończy trzy lata, a gdy objęcie dziecka wychowaniem przedszkolnym jest niemożliwe lub utrudnione do końca roku szkolnego, w którym dziecko kończy cztery lata.

5. Edukacja dzieci i młodzieży

Kolejnym etapem rozwoju dziecka jest edukacja przedszkolna, która jest ważnym instrumentem polityki na rzecz edukacji i integracji oraz równych szans rozwoju. Dla dzieci z trudnościami rozwojowymi edukacja przedszkolna jest szansą na wsparcie wczesnego rozwoju. W latach 2021-2023 liczba miejskich placówek edukacji przedszkolnej wynosiła 12, w tym dwie placówki edukacji przedszkolnej z grupami integracyjnymi. Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w 2023 r. w placówkach miejskich wynosiła 1.666 dzieci.

W roku szkolnym 2023/2024 działało 9 placówek niepublicznych i jeden punkt przedszkolny.

Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich w Pabianicach.

Przedszkole Miejskie	2021	2022	2023
Nr 2	98	101	97
Nr 3	99	95	90
Nr 4	278	269	267
Nr 5	159	142	122
Nr 6	57	100	99
Nr 8	70	68	65
Nr 11 z oddz. integracyjnym	194	195	156
Nr 12	122	126	125
Nr 13	297	311	293
Nr 14	141	152	152
Nr 15	144	104	92
Nr 16 z oddz. integracyjnym	130	119	108
ogółem	1.829	1.782	1.666

Źródło: https://um.pabianice.pl/artykuly/149/oswiata-w-pabianicach#kotwica_7

W latach 2021-2023 liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym zmniejszyła się z 1.829 w 2021 roku przez 1.782 w 2022 roku do 1.666 w 2023 roku. Zaobserwowano spadek o 9% porównując 2023 rok z 2021 rokiem.

Edukacji przedszkolna prowadzona jest również w placówkach niepublicznych oraz w publicznych innych, które nie są prowadzone przez miasto, liczba dzieci w poszczególnych latach wynosiła 2021 roku 584 dzieci, w 2022 roku 538, a w 2023 roku 685 dzieci. Dostępna jest również oferta niepublicznego punktu przedszkolnego z którego skorzystało w poszczególnych latach: w 2022 roku 8 dzieci, w 2023 roku 17 dzieci.

W Pabianicach edukacja na poziomie podstawowym odbywała się w 11 szkołach publicznych. W latach 2021-2023 zaobserwowano spadek liczby uczniów realizujących obowiązek szkolny. W analizowanym okresie największy spadek wyniósł 6%.

Tabela 7. Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych w Pabianicach.

Szkoła Podstawowa	2021	2022	2023
Nr 1 z oddz. integracyjnymi	328	325	301
Nr 2	283	278	310
Nr 3	913	834	759
Nr 5 z oddz. integracyjnymi	333	309	314
Nr 8 z oddz. integracyjnymi	212	205	189
Nr 9 z oddz. integracyjnymi	237	220	211
Nr 13	383	377	335
Nr 14	328	362	314
Nr 15	209	234	224
Nr 16 z oddz. integracyjnymi	574	612	596
Nr 17	339	382	357
ogółem	4139	4138	3910

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o pabianickich szkołach podstawowych https://um.pabianice.pl/artykuly/149/oswiata-w-pabianicach#kotwica_7

Liczba uczniów realizujących edukację na poziomie podstawowym w szkołach niepublicznych wyniosła w kolejnych latach odpowiednio: w 2021 roku 231 uczniów, w 2022 roku 212 uczniów, a w 2023 roku 197 uczniów.

Rodzice mogli ubiegać się o stypendia i zasiłki szkolne. Liczba przyznanych zasiłków szkolnych pozostawała na podobnym poziomie, natomiast w przypadku stypendiów szkolnych, w 2021 roku przyznano 187 uczniom, w 2022 roku 152 uczniom, a w 2023 roku liczba wzrosła do 269 uczniów.

W latach 2021-2023 w Pabianicach funkcjonowało 11 świetlic szkolnych, oraz w ramach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej Placówka Wsparcia Dziennego „JUNIOR”.

Świetlice stanowią ważną formę wsparcia dla dzieci i młodzieży, oferując opiekę i wsparcie w edukacji oraz rozwijaniu pasji i zainteresowań. Uczestnicy mają zapewnioną opiekę wychowawców, dostęp do posiłków oraz możliwości nauki, zabawy i twórczego spędzania wolnego czasu. Takie wsparcie jest niezwykle ważne, ponieważ sprzyja nie tylko wszechstronnemu rozwojowi, ale pozwala również na wyrównywanie szans edukacyjnych, a tym samym zapobiega wykluczeniu społecznemu.

6. Pomoc społeczna

Kompleksowa oferta wsparcia pozwala na udzielanie, adekwatnego do sytuacji danej rodziny, wsparcia, które daje możliwość skutecznego radzenia sobie z trudnościami występującymi w rodzinie.

Tabela 8. Liczba mieszkańców, a osoby korzystające z pomocy społecznej.

	2021	2022	2023
Liczba mieszkańców Pabianic	59.297	58.010	56.969
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	2.880	3.041	1.473

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej w Pabianicach ze sprawozdań 2021, 2022, 2023. MPiPS-03

Odsetek liczby mieszkańców objętych wsparciem pomocy społecznej wynosił: w 2021 roku 4,9%, w 2022 roku 5,2%, a w 2023 roku spadł do 2,6% ogółu mieszkańców.

Tabela 9. Struktura rodzin objętych pomocą przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

	Liczba rodzin			Liczba osób w rodzinach		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Rodziny ogółem:	1.645	1.706	1.473	2.880	3.041	2.659
rodziny z dziećmi ogółem	359	369	353	1.271	1.305	1.256
o liczbie dzieci 1	170	179	160	444	468	418
2	111	102	113	412	368	414
3	54	56	48	262	270	225
4	18	24	22	109	140	128
5	4	6	8	27	42	54
6 i więcej	2	2	2	17	17	17
Rodziny niepełne ogółem	150	135	138	466	389	417
o liczbie dzieci 1	75	76	73	173	169	164
2	48	40	43	158	129	145
3	19	12	13	90	53	52
4 i więcej	8	7	9	45	38	56

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej w Pabianicach ze sprawozdań MPiPS-03

Analiza ogólnej liczby rodzin objętych pomocą MCPS w latach 2021-2023 pokazuje, że największy odsetek stanowią rodziny z dziećmi. W roku 2021 ich udział wynosił 21,8% w stosunku do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy, w 2022 roku 21,6%, a w 2023 roku osiągnął 24%.

W 2023 roku MCPS objęło wsparciem 1.473 rodziny, w których łącznie było 2.659 osób. W 353 rodzinach były dzieci do 18 roku życia.

Główne przyczyny udzielania pomocy przez MPCPS to: długotrwała lub ciężka choroba, ubóstwo, niepełnosprawność, bezrobocie oraz bezradność

w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Te czynniki znacząco wpływają na sytuację rodzin i wymagają odpowiednich działań ze strony instytucji, aby skutecznie wspierać osoby w trudnych sytuacjach życiowych.

Tabela 10. Rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach z uwzględnieniem przyczyn.

Przyczyny udzielenia pomocy	Liczba rodzin		
	2021	2022	2023
Długotrwała lub ciężka choroba	810	800	767
Ubóstwo	476	454	443
Niepełnosprawność	348	282	358
Bezrobocie	419	422	330
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	209	159	198
Sieroctwo	0	1	0
Bezdomność	37	29	33
Potrzeba ochrony macierzyństwa	89	83	99
W tym: wielodzietność	54	49	48

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej w Pabianicach ze sprawozdań MPiPS-03

Z analizy powyższych danych wynika, że w Pabianicach nastąpił spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa. W 2023 roku również liczba rodzin ubiegających się o pomoc z uwagi na bezrobocie zmniejszyła się o 21,2% w porównaniu do roku 2021.

Warto zauważyć, że w 2023 roku problem długotrwałej lub ciężkiej choroby stał się najczęstszym powodem przyznawania wsparcia w ramach systemu pomocy społecznej. W ciągu ostatnich trzech lat można zaobserwować ogólny spadek liczby rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia i ubóstwa.

Liczba rodzin, którym przyznano pomoc z powodu bezradności opiekuńczo-wychowawczej wyniosła w 2023 roku 198 co stanowiło 13% ogółu rodzin korzystających z pomocy społecznej, w 2022 roku liczba ta wynosiła 159 rodzin czyli 9% ogółu, a w 2021 roku 209 rodzin czyli 12,7%.

Zestawienie danych w tabeli, które przedstawia strukturę przyczyn korzystania przez mieszkańców Pabianic ze świadczeń pomocy społecznej oraz innych form wsparcia dla dzieci, młodzieży i dorosłych w latach 2021-2023, umożliwi zidentyfikowanie obszarów najbardziej problemowych i dostosowanie działań do aktualnych potrzeb lokalnej społeczności.

W sytuacji, gdy rodziny wymagały zewnętrznego wsparcia mogły skorzystać ze świadczeń rodzinnych oraz świadczenia z funduszu alimentacyjnego finansowanych z budżetu państwa.

Tabela 11. Zestawienie liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami i z funduszu alimentacyjnego.

	2021	2022	2023
Liczba osób otrzymujących zasiłek rodzinny wraz z dodatkami	1.840	1.858	1.484
Liczba osób otrzymujących m.in. dodatki z tytułu samotnego wychowywania dziecka	182	168	154
Liczba osób otrzymujących świadczenie rodzicielskie	127	113	117
Liczba osób otrzymujących świadczenie z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	262	241	215
Liczba osób które skorzystały z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka	94	73	63
Liczba osób otrzymujących świadczenie „Za życiem”	5	7	11
Liczba osób otrzymujących świadczenie wychowawcze z Programu „Rodzina 500plus” „Rodzina 800plus”	10.183	10.500	10.323
Liczba osób, którym wypłacono świadczenie z Programu „Dobry Start”	6.321	6.600	6.662
Liczba osób, którym wypłacono dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.140	987	840
Liczba osób korzystających ze świadczeń alimentacyjnych	443	472	338

Źródło: Opracowania własne na podstawie danych o sytuacji demograficznej i społecznej w Pabianicach ze sprawozdania MPiPS-03

Liczba osób, którym przyznano zasiłek rodzinny z dodatkami uległa zmianie. W 2022 roku wyniosła 1.858 osób, a w 2023 roku 1.484. Zanotowano spadek o 20,1%.

W liczbie osób korzystających z funduszu alimentacyjnego, zaobserwowano tendencję malejącą, w roku 2023 wyniosła ona 338 i była mniejsza w stosunku do lat ubiegłych.

Powyższe dane wskazują na rosnące potrzeby wsparcia finansowego wśród rodzin w Pabianicach oraz na efektywność programów pomocowych w adresowaniu tych potrzeb.

Programy rządowe zlecone gminie, mają na celu poprawę sytuacji finansowej mieszkańców.

Liczba osób, które otrzymywały świadczenie wychowawcze z Programu „Rodzina 500plus”/„Rodzina 800 plus” w 2022 roku wyniosła 10.500 osób i wzrosła w stosunku do 2021 roku, gdzie takie świadczenie otrzymało 10.183 osoby, a w 2023 roku liczba ta nieznacznie spadła i wyniosła 10.323 osoby.

Świadczenie rodzicielskie realizowane jest od 1 kwietnia 2016 roku na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci, przysługuje osobom, które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia za okres ustalony przepisami Kodeksu pracy jako okres urlopu

macierzyńskiego. W 2021 roku świadczenie z tego tytułu wypłacono 127 osobom, w 2022 roku 113 osobom, a w 2023 roku 117 świadczeniobiorcom.

W 2023 roku, w ramach realizacji ustawy o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, wypłacono świadczenie dla 11 osób a więc możemy zauważyć wzrost o 54,5% w porównaniu z rokiem 2021.

Program „Dobry start”, który wprowadzono we wrześniu 2018 roku, to świadczenie przyznawane raz w roku związane z rozpoczęciem nauki przez dzieci do 20 roku życia oraz do 24 roku życia w przypadku dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności. Liczba wypłaconych świadczeń w ramach tego programu w kolejnych latach: w 2021 roku wyniosła 6.321, w 2022 roku wzrosła do 6.600, a w 2023 roku osiągnęła 6.662.

W ramach realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w MCPS w Pabianicach zatrudnionych jest 11 asystentów. Ich zadaniem jest praca z rodzinami wymagającymi wsparcia w kształtowaniu i rozwijaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz przewyciężaniu innych, współwystępujących trudności. Pomoc ta jest dostosowana do indywidualnych potrzeb rodzin oraz ich gotowości do współdziałania, a jej celem jest rozwiązywanie konkretnych problemów oraz motywowanie do działania w celu poprawy sytuacji życiowej.

Asystent może w danym czasie współpracować maksymalnie z 15 rodzinami, a liczba ta zależy od stopnia trudności zadań, które musi wykonać. W Pabianicach, od 2021 roku, zaobserwowano zmniejszenie liczby rodzin otrzymujących wsparcie asystentów rodziny, co może wynikać ze zmniejszającej się liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Najczęściej są to rodziny wieloprotblemowe, a tym samym wymagające wieloaspektowego, wzmożonego wsparcia w dłuższym okresie czasu.

Tabela 12. Asystenci rodziny i rodziny objęte ich wsparciem w Pabianicach.

	2021	2022	2023
Liczba asystentów zatrudnionych w MCPS	12	11	11
Liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny, w tym:	132	128	113
- do 3 m-cy,	7	7	6
- powyżej 3 do 12 m-cy,	23	25	20
- powyżej 1 roku,	57	48	54
Liczba rodzin z którymi zakończono współpracę, w tym m.in. ze względu na:	45	48	33
osiągnięcie celów	27	8	12
zaprzeszanie współpracy przez rodzinę	18	27	18
inne przyczyny	0	13	3
Liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny, które zostały zobowiązane postanowieniem sądowym.	40	34	33

Źródło: Dane opracowane z materiałów własnych Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

Aby współpraca asystenta z rodziną była efektywna i przynosiła wymierne korzyści w postaci poprawy funkcjonowania rodziny konieczna jest świadoma zgoda rodziny na wejście asystenta oraz aktywny udział podopiecznych w realizacji planu pracy z rodziną, który uwzględnia zasoby, potrzeby i możliwości podopiecznych. Celem jest zapewnienie optymalnego wsparcia rodzinom. Istnieje też możliwość, że rodzina zostaje zobowiązana do współpracy z asystentem przez sąd. Sytuacja narzucenia współpracy często wymaga od asystenta wdrożenia dodatkowych działań motywujących rodzinę do podjęcia współpracy.

W 2021 roku ze 132 rodzin, 40 było zobowiązanych przez sąd do współpracy z asystentem, co stanowiło 30,3%. W 2022 roku na 128 rodzin, 34 otrzymało postanowienie, co stanowiło 26,6%. W 2023 roku ze 113 rodzin, 33 miały sądowe postanowienie, co daje 29,2%. Warto zauważyć, że spadek liczby postanowień w 2023 roku w porównaniu do roku 2021 wyniósł 17,5%.

W latach 2021, 2022 i 2023 MCPS realizowało program „Asystent rodziny” finansowany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, co pozwalało na pozyskanie środków na dodatki dla asystentów rodziny.

Praca z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi to złożony i długotrwały proces, którego efekty w dużej mierze zależą od aktywności rodzin oraz ich gotowości do zmiany. Objęcie rodziny wsparciem, na przykład poprzez przydzielenie asystenta rodziny, nie zawsze prowadzi do przywrócenia zdolności do prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Działania podejmowane przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny i przedstawicieli innych instytucji mają na celu minimalizowanie pojawiających się trudności, jednak często nie eliminują ich całkowicie. Wiele rodzin boryka się z problemem nadużywania/uzależnienia od środków psychoaktywnych czy uzależnieniami behawioralnymi, co znacząco wpływa na ich zdolność do prawidłowego funkcjonowania.

W takich przypadkach kluczowe jest zintegrowane podejście do wsparcia, które uwzględnia różne aspekty życia rodziny, w tym zdrowie, edukację oraz pomoc w zakresie uzależnień, jeżeli jest taka potrzeba. Całościowe podejście do wspierania rodziny jest niezbędnym warunkiem efektywnej pomocy dającej długofalowe rezultaty.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje możliwość ustanowienia rodziny wspierającej, której celem jest pomoc rodzinom przeżywającym trudności w opiece i wychowywaniu dzieci. Zgodnie z art. 29 ustawy, rodziny wspierające pomagają w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz w kształtowaniu podstawowych ról społecznych. Pełnienie tej roli może być powierzone osobom z bliskiego otoczenia dziecka, które dysponują odpowiednimi umiejętnościami i pozytywnym doświadczeniem życiowym.

Niestety, w latach 2021-2023 nie odnotowano zainteresowania pełnieniem funkcji rodziny wspierającej; nikt nie złożył wniosku.

Od 2012 roku w przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym, gmina właściwa, ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, ponosi odpowiednie wydatki na opiekę i wychowanie dziecka w wysokości:

10% w pierwszym roku pobytu w pieczy zastępczej,
30% w drugim roku pobytu w pieczy zastępczej,
50% w trzecim i kolejnym roku pobytu w pieczy zastępczej.

Tabela 13. Liczba dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej współfinansowało Miasto.

	2021	2022	2023
Liczba dzieci w pieczy zastępczej, w tym:	135	160	168
w rodzinach zastępczych	94	110	114
w placówkach opiekuńczo- wychowawczych	41	50	54

Źródło: Dane opracowane z materiałów własnych Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach

W latach 2021-2023 obserwuje się wzrost liczby dzieci przebywających w pieczy zastępczej. Ten trend może świadczyć o rosnącej potrzebie wsparcia dla dzieci i rodzin w kryzysie oraz o większej liczbie interwencji w przypadkach, które wymagają zapewnienia bezpiecznego i stabilnego środowiska dla dzieci. Wzrost ten może także być wynikiem zwiększonej świadomości społecznej na temat problemów rodzinnych oraz większej liczby zgłoszeń dotyczących trudnych sytuacji życiowych.

Tabela 14. Wydatki poniesione przez Miasto na współfinansowanie pieczy zastępczej.

Wydatki na pieczę zastępczą:	2021	2022	2023
rodziny zastępcze	448.961,34	532.596,69	695.854,47
placówki opiekuńczo- wychowawcze	1.008.655,76	1.220.773,61	1.548.748,53
ogółem	1.457.617,10	1.753.370,30	2.244.603,00

Dane: opracowane na podstawie danych z Wydziału Spraw Społecznych i Gospodarczych Urzędu Miejskiego w Pabianicach oraz Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

W latach 2021-2023 wydatki na współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej znacznie wzrosły. Wzrost ten jest wynikiem zarówno rosnącej liczby dzieci umieszczanych w pieczy za pobyt których współfinansuje Miasto, jak i inflacji, która wpływa na wyższe koszty utrzymania. Dodatkowo, zmiany w kwalifikacjach do stosowania stawki współfinansowania na poziomie 50% przyczyniają się do zwiększenia obciążeń finansowych.

Analizując dane, można zauważyć, że koszty współfinansowania pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych są znacznie wyższe niż te przeznaczone na rodziny zastępcze. To może sugerować, że opieka w placówkach wymaga większych nakładów finansowych, co stawia wyzwania przed systemem pomocy społecznej i budżetami lokalnymi.

Tabela 15. Koszty utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Okres obowiązywania stawki	2021		2022		2023	
	styczeń - maj	czerwiec - grudzień	styczeń - maj	czerwiec - grudzień	styczeń - maj	czerwiec - grudzień
Opłata za pobyt dziecka w rodzinie zastępczej: -spokrewnionej -zawodowej, niezawodowej i rodzinnym domu dziecka*	694,00 1.052,00	744,00 1.131,00	744,00 1.131,00	785,00 1.189,90	785,00 1.189,90	889,00 1.361,00

*na podstawie Obwieszczenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dotyczące kwoty świadczeń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i usamodzielnianych wychowanków pieczy zastępczej z podziałem m.in. na:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej spokrewnionej,
- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej niezawodowej, zawodowej i rodzinnym domu dziecka

Tabela 16. Koszty utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Okres obowiązywania stawki	2021		2022		2023	
	styczeń - luty	marzec - grudzień	styczeń - luty	marzec - grudzień	styczeń - luty	marzec - grudzień
Opłata za pobyt dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawcze*	6.135,30	6.000,51	6.000,51	6.930,05	6.930,05	7.936,88

* na podstawie zarządzenia Starosty Pabianickiego w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Pabianicki.

Analizując dane, można zauważyć, że koszty współfinansowania pieczy zastępczej w placówkach opiekuńczo-wychowawczych są znacznie wyższe niż te przeznaczone na rodziny zastępcze. To może sugerować, że opieka w placówkach wymaga większych nakładów finansowych, co stawia wyzwania przed systemem pomocy społecznej i budżetami lokalnymi.

V. Zasoby instytucjonalne pomocy społecznej w zakresie wspierania rodziny

Wsparcie rodziny jest kluczowym obszarem polityki społecznej, mającym na celu ochronę podstawowych funkcji rodzin: opiekuńczo-wychowawczej, socjalizacyjnej oraz bytowo-ekonomicznej. Współczesne rodziny narażone są na wiele czynników ryzyka zagrażających ich stabilności i zdolności prawidłowego wypełniania funkcji. Do czynników tych zaliczamy między innymi bezrobocie, uzależnienia oraz przemoc. Dlatego tak ważne jest, aby działania pomocowe i wspierające skierowane do rodzin były adekwatne do ich potrzeb i możliwości, były spójne, odpowiednio skoordynowane oraz obejmowały wszystkie obszary problemowe przy jednoczesnym zachowaniu tożsamość rodziny.

Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach zwane dalej MCPS, realizuje zadania z zakresu pomocy społecznej, oferując różne formy wsparcia dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji. Do zadań MCPS należy diagnoza społeczna, przyznawanie świadczeń pieniężnych (zasilek stały, okresowy, celowy, świadczenie pieniężne), a także świadczeń niepieniężnych, w tym posiłków, schronienia oraz usług opiekuńczych.

MCPS prowadzi także działania w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, oferując wsparcie asystentów rodzinnych oraz poradnictwo specjalistyczne, w tym prawne, psychologiczne i pedagogiczne.

MCPS zajmuje się wypłatą świadczeń rodzinnych oraz realizacją programów rządowych zleconych gminie.

Rodziny doświadczające przemocy mogą skorzystać z pomocy Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz punktów konsultacyjnych. W ramach aktywizacji zawodowej działa również Klub Integracji Społecznej, wspierający osoby w powrocie na rynek pracy.

Powyższe zadania realizowane są przez następujące komórki organizacyjne MCPS:

1. Wydział Pomocy Środowiskowej

Każdy mieszkaniec Pabianic, który znajdzie się w trudnej sytuacji materialnej, życiowej z powodu kryzysu, nagłego zdarzenia losowego może skorzystać z pomocy Wydziału. Pracownicy socjalni po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego wnioskuje o przyznanie pomocy finansowanej. Pracownicy socjalni prowadzą szeroko pojętą pracę socjalną. Jednym z elementów tej pracy jest kontrakt socjalny, to pisemna umowa zawierana z osobą ubiegającą się o pomoc, określająca uprawnienia i zobowiązania stron. Ma on na celu ustalenie sposobu współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny, która znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, z uwzględnieniem możliwości wykorzystania zasobów środowiska lokalnego.

W ramach Wydziału funkcjonuje również Mieszkanie chronione treningowe, w lokalu wydzielonym z mieszkaniowego zasobu Gminy Miejskiej w Pabianicach. Lokal spełnia standardy mieszkania chronionego treningowego,

posiada pomieszczenia mieszkalne, kuchnię, łazienkę oraz przestrzeń komunikacji wewnętrznej. Jest to forma wsparcia dla osób pełnoletnich, których trudna sytuacja życiowa, niepełnosprawność lub choroba uzasadniają potrzebę wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, mającego na celu przygotowanie do samodzielnego życia w przyszłości. Dla każdego mieszkańca ustalany jest indywidualny program usamodzielnienia, dostosowany do jego sytuacji osobistej lub rodzinnej.

2. Wydział Profilaktyki i Wspierania Rodziny

W ramach Wydziału Profilaktyki i Wspierania Rodziny działają Sekcja Profilaktyki, która obejmuje Punkt Pierwszego Kontakt, Punkt Konsultacyjny do spraw Przemocy, Punkt Konsultacyjny do spraw Uzależnień oraz Sekcja Wspierania Rodziny, w której zadania realizują pracownicy socjalni oraz Asystenci rodziny.

- Sekcja Profilaktyki

Zadaniem Punktu Pierwszego Kontakt jest wstępna diagnoza problemowa na podstawie której, osoba zgłaszająca się jest kierowana do odpowiedniego punktu konsultacyjnego lub w przypadku gdy zgłaszany problem wykracza poza kompetencje Wydziału, przekierowywana do innej instytucji pomocowej. W Punkcie można również uzyskać informacje o formach i zakresie pomocy świadczonej przez Sekcję Profilaktyki.

Punkt Konsultacyjny do spraw Przemocy udziela pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy i/lub problemami wychowawczymi. Oferuje pomoc specjalistów w wychodzeniu z sytuacji przemocy, wsparcie psychologiczne i pomoc prawną dla osób doświadczających przemocy, konsultacje psychologiczne dla osób stosujących przemoc, wsparcie pedagogiczne w trudnościach wychowawczych dla rodziców/opiekunów prawnych, wsparcie socjoterapeutyczne dla dzieci z rodzin z problemem przemocy i/lub uzależnienia i ich bliskich.

Punkt Konsultacyjny do spraw Uzależnień obejmuje pomocą i wsparciem osoby dorosłe i niepełnoletnie sięgające po substancje psychoaktywne (alkohol, narkotyki, „dopalacze” i inne) oraz osoby nadużywające nowych technologii oraz ich bliskich. Oferta obejmuje poradnictwo oraz psychoedukację z zakresu zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, nadużywaniem czynności, rozwojem uzależnienia oraz jego mechanizmami, konsultacje w celu dokonania wstępnej diagnozy oraz motywowanie do ograniczenia/zaprzestania używania substancji psychoaktywnych i/lub nadużywania nowych technologii, do podjęcia leczenia, utrzymania trzeźwości, edukację i poradnictwo z zakresu HIV i AIDS. Dostępna jest również specjalistyczna pomoc psychologiczna i prawna.

Istotnym elementem wspierania rodzin jest udzielanie nieodpłatnego poradnictwa specjalistycznego. Poradnictwo to obejmuje konsultacje pedagogiczne, prawne, psychologiczne, z zakresu uzależnień i świadczone jest w Wydziale Profilaktyki i Wspierania Rodziny MCPS, przez placówki oświatowe oraz organizacje pozarządowe. Należy zaznaczyć, że z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez WPIWR mogą korzystać wszyscy mieszkańcy Pabianic, niezależnie od sytuacji materialnej.

W latach 2021-2023 liczba konsultacji udzielonych w ramach poradnictwa specjalistycznego (psycholog, pedagog, prawnik) wzrosła z 3.662 do 3.901, co stanowi przyrost o 6%.

Wydział organizuje szkolenia dla realizatorów standaryzowanych programów rekomendowanych oraz współorganizuje konferencje dotyczące zagadnień z zakresu szeroko pojętej polityki społecznej.

Przedstawiciele Wydziału realizują warsztaty profilaktyczne w szkołach oraz wspierają realizację na terenie szkół rekomendowanych programów profilaktycznych. takich jak „APTECZKA pierwszej pomocy emocjonalnej”, „FRED goes NET”, „Przyjaciele ZIPPIEGO”, „UNPLUGGED”, „Strażnicy Uśmiechu”.

Ponadto oferta Sekcji obejmuje interwencyjną działalność profilaktyczną na terenie pabianickich szkół, działania z zakresu szeroko pojętej profilaktyki środowiskowej takie jak np. Profilaktyczne Kino Letnie, coroczną akcją letnią "Baw się Razem z Nami" oraz organizację i realizację kampanii społecznych (m. in. „Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Prześstępstwem”, „16 Dni Przeciwko Przemocy ze względu na Płeć”.

Do zadań Sekcji należy również opracowywanie, pozyskiwanie oraz dystrybucja wśród mieszkańców Pabianic materiałów informacyjno – edukacyjnych, przygotowanie raportów i sprawozdań z realizacji oraz koordynowanie miejskich programów z obszarów polityki społecznej.

- Sekcja Wspierania Rodziny

W ramach sekcji prowadzone są skoordynowane działania pracowników socjalnych i asystentów rodziny.

Pracownicy socjalni Sekcji Wspierania Rodziny pracują z rodzinami biologicznymi, z których dzieci zostały czasowo umieszczone w instytucjonalnej lub rodzinnej pieczy zastępczej. Głównym celem jest przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej prawidłowych funkcji. Wsparcie polega w szczególności na diagnozie sytuacji rodziny, opracowaniu planu pracy z rodziną, pracy socjalnej, pomocy finansowej i rzeczowej, współpracy i współdziałaniu z innymi specjalistami, poradnictwo. Pracownicy Sekcji nie podejmują współpracy z rodziną w sytuacji pozbawienia władzy rodzicielskiej.

Asystent Rodziny udziela wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. W swojej pracy podejmuje działania skierowane na osiągnięcie stabilizacji życiowej rodziny, z którą współpracuje, aby nie dopuścić do umieszczenia dziecka w placówce lub rodzinie zastępczej. W przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, inicjuje działania na rzecz jego powrotu. Praca prowadzona jest za zgodą rodziny. Do zadań asystenta należy m.in.: opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych, wspieranie aktywności społecznej rodzin, motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz udzielanie pomocy w poszukiwaniu,

podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

Ponadto Wydział zapewnia obsługę administracyjno-techniczną oraz merytoryczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej którego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań przedstawicieli podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w celu diagnozowania problemu przemocy domowej i podejmowania wielokierunkowych działań zmierzających do przerwania przemocy poprzez podejmowanie wspólnych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej na terenie Pabianic działa Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji. Zespół ma na celu prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przemocy domowej, obejmując edukację, ochronę osób dotkniętych przemocą oraz organizację spotkań grup diagnostyczno-pomocowych

3. Placówka Wsparcia Dziennego „JUNIOR”

Placówka Wsparcia Dziennego „JUNIOR” jest jedyną tego typu placówką w Pabianicach. Działa od 1 stycznia 2017 roku w strukturach Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej. W czasie dni nauki szkolnej jest otwarta dla swoich podopiecznych od poniedziałku do czwartku w godzinach 9.00 – 18.00, w piątki 9.00 – 17.00, a podczas ferii letnich i zimowych godziny pracy są dostosowane do potrzeb dzieci. Placówka prowadzona jest w formie opiekuńczej i specjalistycznej. Prowadzone są zajęcia socjoterapeutyczne, terapia logopedyczna, TUS, terapia ręki, psychoedukacja, warsztaty psychologiczne i profilaktyczne. W Placówce prowadzone są także zajęcia profilaktyczne, opiekuńcze, edukacyjne, kompensacyjno-wyrównawcze, zajęcia rozwijające zainteresowania, do których należą m.in. zajęcia kreatywne, manualne, sportowe oraz wyjścia do miejsc sztuki i kultury.

Kadra Placówki wspiera dzieci i ich opiekunów w sytuacjach kryzysowych, problemach rodzinnych, osobistych, czy szkolnych. Podejmuje działania mające na celu integrację rodziny, m.in. wspólne zajęcia dla całych rodzin, organizuje spotkania z rodzicami celem wzmocnienia ich zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Systematycznie współpracuje z instytucjami wspierającymi rodziny, aby przeciwdziałać ich marginalizacji.

W trakcie ferii zimowych i wakacji w Placówce organizowane są półkolonie, a czasem wspólne wyjazdy.

4. Wydział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacji

Wydział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacji tworzą komórki ds. świadczeń rodzinnych, Funduszu Alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych.

Do zadań Wydziału należy prowadzenie spraw związanych z przyznawaniem świadczeń rodzinnych takich jak zasiłek rodzinny oraz dodatki

do zasiłku rodzinnego, świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie.

Wydział prowadzi sprawy związane z przyznawaniem świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz postępowania administracyjne wobec dłużników alimentacyjnych oraz sprawy dotyczące świadczeń wychowawczych wymagające rozstrzygnięć wojewody związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego.

Dodatkowymi zadaniami Wydziału jest realizacja Programów rządowych zleconych gminie, które mają na celu poprawę sytuacji finansowej mieszkańców takich jak na przykład: „Za życiem”, „Czyste powietrze” oraz prowadzenie postępowań wyjaśniających i egzekucyjnych w przypadku nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych i przygotowywanie tytułów wykonawczych do Komornika Skarbowego wobec świadczeniobiorców w przypadku nie wywiązywania się ze zobowiązań z decyzji administracyjnych.

VI. Wnioski

Analiza powyższych danych umożliwia zaplanowanie działań pozwalających zapewnić systemowe, wieloaspektowe wsparcie rodzinom, które doświadczają różnego rodzaju trudności, w tym przede wszystkim trudności opiekuńczo-wychowawczych.

Rodziny korzystające z systemu pomocy społecznej oraz innych instytucji i organizacji wspierających otrzymują świadczenia oraz usługi odpowiadające ich potrzebom, co przy odpowiedniej motywacji pozwala na poprawę ich sytuacji, a w rezultacie umożliwia im usamodzielnienie i dalsze funkcjonowanie już bez wsparcia systemu.

Nadal jednak jest wiele środowisk w których korzystanie ze świadczeń i usług pomocy społecznej oraz instytucji i organizacji wspierających jest dziedzicznym wzorcem funkcjonowania.

Należy kontynuować działania wspierające rodziny jednocześnie monitorując zmiany zachodzące w środowisku społecznym, dostępnych zasobach pomocowych oraz potrzebach i możliwościach rodzin.

Osiągnięcie głównego celu programu czyli skuteczne wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest możliwe tylko przy współpracy instytucji i podmiotów powołanych do wspierania rodziny oraz przy aktywnym udziale rodzin, gdyż osiągnięcie zakładanych wyników w znacznej mierze zależne jest od ich motywacji, gotowości do zmiany sytuacji i przezwyciężenia trudności.

VII. ANALIZA SWOT

W celu opracowania Programu dokonano analizy SWOT, która posłużyła do identyfikacji mocnych i słabych stron lokalnego systemu wsparcia rodziny oraz szans i zagrożeń, jakie przed nimi stoją. Pozwoliła oszacować potencjał, jakim miasto dysponuje w tym obszarze oraz określić stopień, w jakim posiadane zasoby odpowiadają potrzebom i oczekiwaniom rodzin i dzieci mieszkających na jego terenie.

Analizę SWOT odnoszącą się do mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń w rozwoju wspierania rodziny przez instytucje i ich otoczenie w Mieście Pabianice, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 17. Analiza SWOT.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość korzystania ze wsparcia asystentów rodziny; • Dostęp do bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego, realizowanego przez jednostki publiczne i organizacje pozarządowe; • Wysoko wyspecjalizowana kadra pomocy społecznej; • Infrastruktura edukacyjna w zakresie opieki nad dziećmi do 3 roku życia; • Dostępność miejsc w placówkach przedszkolnych i szkolnych; • Zapewnienie dostępu do kształcenia integracyjnego w mieście; • Aktywizacja zawodowa poprzez uczestniczenie w Klubie Integracji Społecznej; • Realizacja programów profilaktycznych; • Współpraca z organizacjami pozarządowymi w obszarze wspierania rodzin; • Działalność Placówki Wsparcia Dziennego „JUNIOR”; • Realizacja aktualnych programów rządowych m.in.: „Rodzina 800 plus”, „Za życiem”, „Karta Dużej Rodziny”; • Działalność jednostek kultury na terenie miasta, w których dzieci i rodzice mogą rozwijać swoje zainteresowania i pasje. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszająca się liczba mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym; • Zwiększająca się liczba rodzin wymagających wielopoziomowego wsparcia; • Rosnące obciążenie zadaniami pracowników poszczególnych jednostek; • Brak gotowości do zmiany przez rodziny dysfunkcyjne oraz dziedziczenie negatywnych wzorców; • Niska aktywność mieszkańców w zakresie organizowania grup samopomocowych; • Brak kandydatów na rodziny wspierające; • Niewystarczająca liczba kandydatów do prowadzenia rodzinnych form pieczy zastępczej; • Ograniczone środki finansowe na utrzymanie placówek pomocowych; • Brak lokalu umożliwiającego utworzenie kolejnej placówki wsparcia dziennego; • Niewystarczająca ilość mieszkań komunalnych w mieście, w tym mieszkań socjalnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Możliwość kontynuowania nauki na poziomie ponadpodstawowym na terenie miasta; • Zwiększenie oferty wsparcia 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie cywilizacyjnych zagrożeń funkcjonowania rodziny, w tym osłabienie więzi rodzinnych; • Rosnący wpływ mediów na proces

<p>psychologiczno-pedagogicznego udzielanego w placówkach oświatowych;</p> <ul style="list-style-type: none">• Promowanie idei wolontariatu wśród dzieci i młodzieży;• Kampanie społeczne zwiększające świadomość mieszkańców w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy;• Edukacja publiczna w zakresie zdrowia psychicznego dzieci, młodzieży i dorosłych;• Wzrost potencjału i zasobów organizacji pozarządowych;• Możliwość pozyskiwania środków na realizację programów w ramach ogłaszanych konkursów;• Realizacja superwizji dla pracowników pomocy społecznej oraz oświaty;• Działalność na terenie miasta Środowiskowego Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży.	<p>wychowania i socjalizacji dziecka;</p> <ul style="list-style-type: none">• Niespójny system przekazywania wartości przez rodzinę, media i szkołę;• Przerzucanie odpowiedzialności za funkcjonowanie dziecka na instytucje;• Rosnące zagrożenie uzależnieniami behawioralnymi, w tym od nowych technologii;• Ograniczony dostęp do bezpłatnej terapii rodzin i par;• Starzenie się społeczeństwa;• Niewystarczający poziom profesjonalizacji w działaniu społecznym organizacji pozarządowych.
--	---

Analiza SWOT została przeprowadzona przez realizatorów i partnerów Programu i została oparta na doświadczeniu i wiedzy osób zajmujących się pomocą rodzinie.

Z przeprowadzonej analizy wynika, że istnieją podstawy do skutecznego działania, jednak nie można przewidzieć jak zachowa się rodzina, jej członkowie, czy podejmą współpracę, czy będą dążyć do zmiany. Przygotowanie SWOT pozwoliło wyznaczyć kierunek działania na kolejne lata.

VIII. CELE PROGRAMU

Głównym celem Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic jest skuteczne wspieranie rodziny w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

1. Poprawa jakości życia rodzin z dziećmi poprzez wzmocnienie ich rozwoju
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.
3. Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze.
4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.
5. Współfinansowanie pieczy zastępczej
6. Powrót dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.
7. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie.

Cel 1. Poprawa jakości życia rodzin z dziećmi poprzez wzmacnianie ich rozwoju							
	Zadania	Wskaźniki	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji* (z uwzględnieniem środków własnych na obecny /najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
1.1.	Udostępnianie informacji o miejscach gdzie można skorzystać z pomocy	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przygotowanych materiałów informacyjnych. 	UM, MCPS, ZI, placówki oświatowe, żłobek miejski,	KPP, SR, PCPR, NGO	Koszty poszczególnych instytucji	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie wiedzy mieszkańców miasta na temat placówek i organizacji udzielających wsparcia.
1.2.	Zapewnienie miejsc w przedszkolach miejskich.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejsc w przedszkolach. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli. 	UM, placówki oświatowe	-	32.730.332,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Uspołecznianie dziecka. Rozwój umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej. Kształtowanie prawidłowych nawyków u dzieci.
1.3.	Realizacja Programu Karta Dużej Rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wydanych kart. 	UM	Przedsiębiorcy biorący udział w Programie Karta Dużej Rodziny.	1.412,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Korzystanie przez rodziny z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej i transportowej na terenie całego kraju. Możliwość korzystania

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

							przez rodziny ze zniżek udzielanych przez instytucje publiczne i przez przedsiębiorców prywatnych, którzy przystąpili do Programu.
1.4	Realizacja bieżących programów rządowych (np.: „Aktywnie w żłobku” , „Rodzina 800 plus” , „Za życiem”).	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przyznanych świadczeń. 	MCPS, żłobek miejski	ZUS	Budżet państwa, środki wypłacane przez ZUS	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie budżetu rodzin. Zmniejszenie liczby rodzin korzystających z zasiłków z pomocy społecznej. Zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny, kobiety w ciąży.
1.5.	Realizacja świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba zrealizowanych świadczeń rodzinnych. Liczba zrealizowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. 	MCPS	-	21.320.467,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie budżetu rodzin. Poprawa sytuacji dzieci w rodzinach.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

1.6.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom wymagającym wsparcia.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób korzystających z pomocy MCPS. Liczba osób skierowanych przez pracownika socjalnego do NGO. 	MCPS	NGO	1.200.000,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa funkcjonowania rodziny w sferze socjalno-bytowej (wsparcie materialne i niematerialne).
1.7.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w placówkach.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci objętych dożywianiem finansowanym przez MCPS. Liczba dzieci objętych dożywianiem finansowanym z innych źródeł. 	MCPS, placówki oświatowe, żłobek miejski	-	597.787,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie ciepłego posiłku dziecku.
1.8.	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba organizatorów. Liczba uczestników. 	UM, MCPS, placówki oświatowe	NGO	34.750,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych. Zwiększenie udziału dzieci w różnych formach spędzania czasu wolnego.
1.9.	Organizowanie wydarzeń dla rodzin na terenie miasta Pabianic.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba imprez organizowanych dla rodzin. 	MCPS, UM, instytucje kultury,	NGO, KPP	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Integracja rodzin poprzez uczestnictwo w wydarzeniach Wzmocnienie więzi

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

			placówki oświatowe				uczestników.
1.10.	Aktywizacja dzieci i młodzieży poprzez udział w zajęciach sportowo-rekreacyjnych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba organizatorów zajęć pozalekcyjnych. Liczba dzieci biorących udział w zajęciach. Liczba klubów sportowych. 	UM, instytucje kultury, placówki oświatowe	NGO, WEKIS, MOSiR	1.130.000,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie alternatywnych sposobów spędzania wolnego czasu.
Cel 2. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.							
	Zadania	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje /organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji* (z uwzględnieniem środków własnych na obecny/najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
2.1.	Wsparcie finansowe dla uczniów.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba przyznanych stypendiów. Liczba zasiłków szkolnych. 	UM	-	110.000,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Stworzenie możliwości rozwoju.
2.2.	Realizacja Programu „Dobry start”.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci którym przyznano świadczenie z Programu „Dobry start”. 	ZUS	-	Wyplacane przez ZUS	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Wsparcie budżetu rodzin. Poprawa sytuacji dzieci w rodzinach.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

2.3.	Zapewnienie wsparcia psychologiczno-pedagogicznego dla dzieci i młodzieży, m.in. logopeda, psycholog specjalny.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci korzystających ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego w placówkach. Liczba psychologów w placówkach oświatowych. Liczba pedagogów w placówkach oświatowych. 	placówki oświatowe	placówki niepubliczne	4.245.600,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa funkcjonowania psychospołecznego uczniów.
2.4.	Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży w ramach programów i projektów.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba programów. Liczba dzieci uczestniczących w programach. Liczba projektów. Liczba dzieci uczestniczących w projektach. 	MCPS, UM, placówki oświatowe, instytucje kultury	-	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży. Poprawa wyników szkolnych dzieci i młodzieży. Utworzenie sieci pomocy dla dzieci z problemami w nauce.
2.5.	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych mających na celu rozwijanie umiejętności,	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placówek organizujących zajęcia. Liczba dzieci korzystających z zajęć. 	placówki oświatowe	NGO	1.680.550,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zapobieganie niepożądanym zachowaniom społecznym. Konstruktywne spędzanie czasu

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

	wyrównywanie braków.						<ul style="list-style-type: none"> wolnego. Zwiększenie dostępu do alternatywnych form spędzania wolnego czasu.
2.6.	Organizowanie zajęć pozaszkolnych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba placówek organizujących zajęcia. Liczba dzieci korzystających z zajęć. 	MCPS, instytucje kultury	NGO	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Rozwijanie zainteresowań i pasji. Konstruktywne spędzanie wolnego czasu.
2.7.	Aktywizacja młodzieży poprzez udział w wolontariacie.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba wolontariuszy. 	MCPS, placówki oświatowe	NGO	bezkosztowo	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Aktywizacji młodzieży na rzecz zwiększenia świadomości na temat drugiego człowieka.
Cel 3. Wspieranie rodzin przejawiających problemy opiekuńczo-wychowawcze.							
	Zadania	Wskaźnik	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje /organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji* (z uwzględnieniem środków własnych na obecny /najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
3.1.	Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach, w których występują trudności w wypełnianiu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin monitorowanych przez pracowników socjalnych. Liczba prowadzonych 	MCPS	SR	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Szybka reakcja na pojawiające się problemy w rodzinie. Zwiększenie świadomości rodziców dotyczącej prawidłowego

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

	funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	postępowań w przedmiocie władzy rodzicielskiej z terenu miasta.					funkcjonowania rodziny.
3.2.	Praca asystenta rodziny z rodzinami mającymi trudności opiekuńczo-wychowawcze.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów. • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny. • Liczba dzieci w rodzinach z którymi współpracuje asystent rodziny. 	MCPS	-	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Wyposażenie rodzin w wiedzę i umiejętności w zakresie prawidłowych wzorców wychowawczych. • Rozwinięcie kompetencji wychowawczych rodziców. • Poprawa funkcjonowania rodziny – wzmocnienie więzi.
3.3.	Promowanie funkcji rodziny wspierającej.	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba działań promujących rodziny wspierające. • Liczba ustanowionych rodzin wspierających. • Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej. 	MCPS	-	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Poszerzenie wiedzy mieszkańców Pabianic na temat rodzin wspierających. • Wzmacnianie pozytywnych postaw rodzicielskich.

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

3.4.	Organizowanie zajęć w placówce wsparcia dziennego.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba dzieci korzystających z zajęć o charakterze opiekuńczym w placówce. Liczba zajęć o charakterze specjalistycznym. Liczba dzieci korzystających z zajęć o charakterze specjalistycznym. 	MCPS	-	567.685,35	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie opieki wychowawczej i kompensacyjno-wyrównawczej. Zapewnienie wsparcia psychologicznego, socjoterapeutycznego, logopedycznego dla dzieci i młodzieży zagrożonej demoralizacją.
3.5.	Realizacja warsztatów dla rodziców.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba spotkań. Liczba osób biorących udział. 	MCPS	PPP, PCPR, NGO	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie kompetencji opiekuńczych i wychowawczych rodziców. Wzmacnianie pozytywnych postaw rodzicielskich.

Cel 4. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny.

	Zadania	Wskaźniki	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje /organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji* (z uwzględnieniem środków własnych na obecny/najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
4.1.	Promowanie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba działań 	MCPS,	NGO	W ramach	2025-	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczanie zjawisk

Program Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic na lata 2025-2027

	postaw społecznie pożądanых poprzez edukację publiczną skierowaną do mieszkańców miasta Pabianic.	edukacyjno-informacyjnych.	UM, ZI, MKRPA		budżetów jednostek	2027	społecznie niepożądanych.
4.2.	Zapewnienie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego dla rodzin.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba udzielonych konsultacji. Liczba osób korzystających z konsultacji. 	UM, MCPS, placówki oświatowe, MKRPA	PCPR, NGO	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie świadomości o dostępności do pomocy specjalistycznej dla rodzin. Poprawa funkcjonowania rodzin.
4.3	Zapobieganie utracie mieszkania poprzez pomoc w postaci dodatku mieszkaniowego.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba gospodarstw domowych którym przyznano dodatek mieszkaniowy. 	UM	-	-	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Pomoc w utrzymaniu mieszkania poprzez dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych.
4.4.	Wspieranie rodzin poprzez przydział lokalu komunalnego.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba złożonych wniosków. Liczba przydzielonych lokali. 	UM	-	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa warunków mieszkaniowych dla rodzin.

4.5.	Współpraca z sądem i kuratorską służbą sądową w obszarze wykonywania zasadzonych prac społecznych przez nieletnich.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba nieletnich wykonujących prace społeczne. Liczba jednostek miejskich wyznaczonych do prac społecznych. Liczba jednostek miejskich w których prace były wykonywane. 	UM, SR	-	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie zjawisk społecznie niepożądanych.
------	---	--	--------	---	-----------------------------	-----------	--

Cel 5. Współfinansowanie pieczy zastępczej.

	Zadania	Wskaźniki	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje /organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji (z uwzględnieniem środków własnych na obecny /najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
5.1.	Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba umieszczonych dzieci. Wysokość poniesionych wydatków. 	MCPS	-	867.000,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie negatywnych skutków przebywania dziecka w rodzinie dysfunkcyjnej.
5.2.	Współfinansowanie pobytu dziecka w placówce	<ul style="list-style-type: none"> Liczba umieszczonych dzieci. 	MCPS	-	1.933.000,00	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczenie negatywnych skutków przebywania dziecka

	opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym.	<ul style="list-style-type: none"> Wysokość poniesionych wydatków. 					w rodzinie dysfunkcyjnej.
Cel 6. Powrót dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.							
	Zadania	Wskaźniki	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje /organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji (z uwzględnieniem środków własnych na obecny /najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
6.1.	Podjęcie działań zmierzających do poprawy sytuacji w rodzinach biologicznych z których dzieci zostały umieszczone czasowo w pieczy zastępczej.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin biologicznych, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. 	MCPS	POW, PCPR	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie umiejętności wychowawczych i kompetencji rodzin z zaburzeniami funkcjonowania. Poprawa sytuacji rodzin biologicznych w celu powrotu dzieci do rodziny. Zapewnienie bezpieczeństwa i warunków do

							prawidłowego rozwoju dziecka.
6.2.	Praca z rodziną biologiczną z której dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej skupiona na wzmacnianiu odbudowie funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba rodzin biologicznych podejmujących współpracę. Liczba rodzin, które odzyskały prawo opieki nad dzieckiem. 	MCPS	POW, PCPR	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Podniesienie umiejętności wychowawczych rodziców. Zwiększenie zdolności wychowawczych rodziców. Poprawa relacji w rodzinach.
6.3.	Współpraca podmiotów działających na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba podmiotów współpracujących na rzecz powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Liczba zwoływanych zespołów do spraw oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Liczba dzieci, które wróciły do 	MCPS, placówki oświatowe	PCPR, POW, KPP, SR	W ramach etatów	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Zintegrowane działania mające na celu umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej. Umożliwienie rodzinom biologicznym podejmowania działań mających na celu powrót dziecka do rodziny. Współpraca z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej.

rodzin.							
Cel 7. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie.							
	Zadania	Wskaźniki	Realizator (instytucja odpowiedzialna za realizację)	Instytucje/ organizacje współpracujące przy realizacji	Koszty realizacji* (z uwzględnieniem środków własnych na obecny /najbliższy rok jeżeli istnieje taka możliwość)	Termin realizacji	Zakładane rezultaty
7.1.	Udział osób zawodowo zajmujących się pomocą rodzinie w dostępnych formach doskonalenia zawodowego.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba szkoleń/ warsztatów/ konferencji. Liczba uczestników szkoleń/ Warsztatów/ konferencji. 	UM, MCPS, ZI, placówki oświatowe żłobek miejski, kluby dziecięce	NGO	W ramach budżetów jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Podwyższanie kompetencji i nabywanie nowych umiejętności na rzecz pracy z rodzinami.
7.2.	Zapewnienie dostępu do superwizji.	<ul style="list-style-type: none"> Liczba godzin superwizji. Liczba osób, które wzięły udział w superwizjach. 	MCPS, UM, placówki oświatowe, żłobek miejski, kluby dziecięce	-	W ramach budżetu jednostek	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> Poprawa jakości pracy kadry miejskich jednostek organizacyjnych zajmujących się pracą z rodziną. Zwiększenie skuteczności pracy z rodziną. Zwiększenie zadowolenia z wykonywanej pracy.

*Rzeczywisty koszt realizacji Programu w kolejnych latach zostanie podany w sporządzanych sprawozdaniach.

Legenda:

- UM - Urząd Miejski w Pabianicach.
- MCPS - Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.
- ZI - Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.
- SR - Sąd Rejonowy w Pabianicach.
- MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Pabianicach.
- POW - Placówki opiekuńczo-wychowawcze.
- NGO - Organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie .
- PPP - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Pabianicach.

IX. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Program Wspierania Rodziny realizowany jest przez samorządowe jednostki organizacyjne, organizacje pozarządowe i inne podmioty w ramach swoich kompetencji.

Realizatorami Programu są:

1. Urząd Miejski w Pabianicach;
2. Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach;
3. Placówka Wsparcia Dziennego „JUNIOR”;
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej;
5. Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
6. Instytucje kultury;
7. Placówki oświatowe.

Partnerami Program są:

1. Komenda Powiatowa Policji w Pabianicach;
2. Sąd Rejonowy w Pabianicach;
3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach;
4. Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Pabianicach;
5. Placówki opiekuńczo-wychowawcze;
6. Organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (NGO).

X. KOORDYNATOR

Koordinatorem Programu Wspierania Rodziny jest Dyrektor Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

XI. CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Realizacja Programu Wspierania Rodziny dla Miasta Pabianic została zaplanowana na lata 2025-2027.

XII. FINANSOWANIE

Program finansowany będzie ze środków:

- 1) budżetu Miasta Pabianic,
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,
- 5) funduszy Unii Europejskiej,
- 6) innych środków pozyskiwanych w ramach konkursów.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie i zwiększane w miarę potrzeb w rocznych planach finansowych.

XIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Realizacja Programu będzie poddawana systematycznemu monitoringowi, jak również końcowej ewaluacji, po zakończeniu Programu.

Monitoring umożliwi wgląd w podejmowane działania i określi stopień realizacji i optymalizacji dalszych działań.

Ocena realizacji zadań będzie monitorowana w oparciu o analizę przypisanych do poszczególnych działań indywidualnych wskaźników określających ich stopień realizacji. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji programu, która zostanie dokonana w terminie 6 miesięcy od zakończenia Programu.

Celem ewaluacji będzie uzyskanie informacji, czy osiągnięto zakładane rezultaty, czy i w jakim stopniu założenia Programu zostały zrealizowane.

Koordinator Programu przekazuje Prezydentowi Miasta Pabianic sprawozdanie z realizacji 3-letniego Programu oraz sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań do 28 lutego każdego roku.

XIV. SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba kobiet, przebywających w Pabianicach czasowo i na stałe z podziałem na wiek.

Tabela 2. Liczba mężczyzn, przebywających w Pabianicach czasowo i na stałe z podziałem na wiek

Tabela 3. Sytuacja mieszkaniowa w Pabianicach.

Tabela 4. Liczba osób bezrobotnych w Pabianicach.

Tabela 5. Liczba żłobków miejskich w Pabianicach.

Tabela 6. Liczba dzieci uczęszczających do przedszkoli miejskich w Pabianicach.

Tabela 7. Liczba uczniów w publicznych szkołach podstawowych w Pabianicach.

Tabela 8. Liczba mieszkańców, a osoby korzystające z pomocy społecznej.

Tabela 9. Struktura rodzin objętych pomocą przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach.

Tabela 10. Rodziny korzystające z pomocy Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach z uwzględnieniem przyczyn.

Tabela 11. Zestawienie liczby osób korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami i z funduszu alimentacyjnego.

Tabela 12. Asystenci rodziny i rodziny objęte ich wsparciem w Pabianicach.

Tabela 13. Liczba dzieci, których pobyt w pieczy zastępczej współfinansowało Miasto.

Tabela 14. Wydatki poniesione przez Miasto na współfinansowanie pieczy zastępczej.

Tabela 15. Koszty utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

Tabela 16. Koszty utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Tabela 17. Analiza SWOT.